

MATURITATE, MIJLOCIRE ȘI MODEL DE SLUJIRE

Epistolele către Filimon și către Filipeni

Ghid de studiu biblic

August – Septembrie 2014

Pastor Octavian Baban

Conținut

PARTEA 1A. INTRODUCERE.....	2
EPISTOLA CĂTRE FILIMON.....	2
<i>Filimon: autor și destinatari.....</i>	<i>2</i>
<i>Filimon: structura scrisorii.....</i>	<i>3</i>
EPISTOLA CĂTRE FILIPENI.....	6
<i>Filipeni: autor și destinatar.....</i>	<i>6</i>
<i>Filipeni: structura scrisorii.....</i>	<i>8</i>
PARTEA 2A: GHID DE STUDIU BIBLIC.....	12
FILIMON: MATURITATE ÎN MIJLOCIRE ȘI ÎN IUBIREA FRĂȚEASCĂ.....	12
<i>21, Pavel și Filimon: Mijlocirea, 1-11 (10-11).....</i>	<i>12</i>
<i>28, Pavel și Onisim: Dragostea frățească, 12-20, (12-13).....</i>	<i>13</i>
FILIPENI: MATURITATE ÎN SLUJIRE ȘI ÎN BUCURIE.....	14
<i>4, Filipeni 1: Perseverență în greutăți și bucurie în slujire (1.21).....</i>	<i>14</i>
<i>11, Filipeni 2: Unitate și ascultare de Domnul (2.12).....</i>	<i>15</i>
<i>18, Filipeni 3: Alergarea cu bucurie în competiția vieții (3.12-13)....</i>	<i>16</i>
<i>25, Filipeni 4: Colaborarea frățească cu bucurie (4.12-14).....</i>	<i>17</i>

Partea 1a. Introducere

Epistola către Filimon

Epistola lui Pavel către Filimon este una din cele mai scurte, mai personale și mai emoționante epistole din NT. Ea are însă un subiect măreț, foarte important. Are un destinatar precis, un anume Filimon, prieten al lui Pavel din Colose, și vorbește în termeni preciși despre un tânăr recent întors la Domnul, despre Onisim, fost slujitor (sclav) în casa lui Filimon¹. Scrisoarea nu este doar un scurt bilet al lui Pavel, ci un document misionar important². Tema ei majoră este puterea și maturitatea caracterului creștin în comunitate, în contextul în care credincioșii nu trebuie doar să îl laude pe Domnul cu buzele, ci trebuie să arate că evanghelia le transformă viața și sunt gata să intervină spre bine, cu dragoste și sacrificiu, în viața oamenilor din jurul lor.

Filimon: autor și destinatari

La momentul scrierii epistolei, anii 62-63, Pavel era încă în închisoare sau de abia ieșise, și acolo îl întâlnise pe Onisim. Pavel avea aproximativ 57 de ani, iar Onisim era un sclav tânăr, fugit de la stăpân și prins de autorități.

Se pare că scrisoarea către Filimon a fost redactată de un secretar, deoarece Pavel semnează cu mână lui doar la sfârșit ca să fie sigură promisiunea că îi va plăti lui Filimon orice datorii sau daune produse în trecut de Onisim (19).

Filimon trăia în cetatea Colose (Col. 4:9, 17), în Asia mică (Turcia de astăzi) și era căsătorit cu Apfia, cu care avea un fiu, Arhip³. În casa lor din cetatea Colose se aduna o biserică locală,

¹ Conform tradiției, Onisim, sclavul fugit din casa lui Filimon, și care a ajuns creștin prin întâlnirea cu Pavel, în Roma, a devenit mai târziu un bun păstor și misionar, ajungând și episcop al Efesului, cf. Ignatius, *Efeseni*, 1.5.

² Kümmel, *Introduction to the NT* (London: SCM, 1975), 249.

³ P.T. O'Brien, *Colossians-Philemon*, (Dallas, TX: Word, 2004), 266. Relațiile dintre Filimon, Apfia și Arhip nu sunt precizate în text și au fost subiectul multor speculații.

iar Filimon era cunoscut pentru ajutorul dat celor credincioși, la vreme de nevoie.

Pavel îi scrie din Roma și în scrisoare apar menționați oameni întâlniți și în Epistola către coloseni (Timotei, Luca, Dima, Aristarh, Epafra). Este foarte probabil că Tihic a dus această scrisoare la destinație.

Onisim este personajul cel mai neobișnuit din această epistolă. A fost sclavul lui Filimon, i-a produs o anume pagubă, apreciabilă, și a fugit la Roma. Aici îl găsește Pavel și îl convertește (Onisim este numit „copil în credință” al lui Pavel, născut în lanțuri, dar și Filimon își datorează credința tot lui Pavel, v. 19).

Numele lui Onisim este important pentru că Pavel face câteva aluzii la el, direct sau indirect, bazate pe faptul că *oninemi* înseamnă a face un bine cuiva (v. 20). Astfel, Pavel spune că altădată Onisim îi era nefolositor lui Filimon, *achrestos* (paralelă cu *achristos* – fără Hristos, necreștin; și cu *chrestos* – bun, și cu *christos* – Mesia, Hristos), dar acum a devenit *euchrestos* („foarte bun, folositor”, expresie apropiată de cuvintele „bun creștin”, *euchristianos*, sau „bun de Hristos”, *euchristos*). Pavel folosește mai multe nume pentru Onisim: „copilul meu, născut în lanțuri” și „inima mea” (sau „dragostea mea”, cf. vv. 10, 12).

Filimon: structura scrisorii

Scrisoarea către Filimon este un exemplu bun de intervenție care cere o decizie. Părțile centrale se referă la pledoaria lui Pavel pentru Onisim (8-16, 17-20a), iar începutul și sfârșitul reprezintă secțiuni de mulțumire și binecuvântare.

Salutări, 1-3

Pavel și Timotei sunt autorii scrisorii (Timotei, probabil, doar secretar). Filimon este menționat ca destinatar principal, apoi Apfia, Arhip și Biserica din casa lor. Ei sunt vorbiți de bine încă de la început (Filimon este „preaiubit tovarăș de lucru”, iar Arhip este „tovarăș de luptă”).

Pavel folosește o introducere relativ lungă, cu mulțumiri și sfătuiri nobile pentru Filimon.

Sfătuire, 8-21

A. Argumentul autorității, 8-9. Pavel are autoritatea de a-i porunci, dar preferă să îl roage pe Filimon

B. Rugămintea privitoare la Onisim, 10-18

Subiectul rugăminții este Onisim, 10-11.

Trimiterea... primirea lui Onisim, 12-17.

Asigurarea acoperirii oricărei pagube, 18-19a

A. Argumentul autorității, 19b-21. Filimon este dator să asculte de Pavel, și să facă mai mult decât i se cere.

Încheiere, 22.

Rugăminți despre ieșirea din închisoare a lui Pavel.

Concluzii, 23-25.

Salutări, rugăciune finală.

Deși scurtă, epistola este extrem de mișcătoare prin stil și prin argument. Într-un fel, ea pare o extensie, o aplicație la „regulile casei creștine”, relațiile dintre stăpâni și sclavi, din Efeseni și Coloseni, din Tit. Pavel respectă autoritatea de stăpân a lui Filimon – și, cu siguranță, epistola a oferit un argument puternic, în istorie, asupra faptului că nimeni dintre creștini nu încearcă destabilizarea orânduirii sociale, ca atare; în același timp însă, Pavel încearcă să îl convingă pe toate căile pe Filimon că Onisim trebuie iertat, că frăția în credință în Hristos este mai mare decât prevederile orânduirii sociale, că aici este vorba despre un câștig veșnic și că el, Pavel, ca apostol, dă un model care trebuie neapărat urmat: modelul dragostei care răscumpără și restaurează. Într-o asemenea atmosferă, instituția sclaviei nu putea decât să fie sortită sfârșitului⁴. Scrisoarea rămâne un model de inteligență și

⁴ Sclavia a fost desființată în creștinism, din punct de vedere istoric și teologic fundamental, prin afirmarea în timp a frăției creștine și a domniei lui Hristos. Într-un mod interesant însă problemele sociale de acest fel nu au

elegantă în consiliere, de gingășie și de fermitate în cerințe, de echilibru între autoritatea pastorală și politețea prieteniei adevărate.

dispărut deodată ori definitiv. Locul sclaviei l-a luat șerbă, exploatarea muncitorilor săraci și chiar și sclavia a reapărut sclavia în creștinism motivată de data aceasta etnic sau rasial (populația de culoare în America, țiganii în Rusia, Bulgaria, Serbia și Țările Românești etc. ; interesant este că robii, în Moldova și Țara Românească – Walachia, existau pe moșiile boierești, dar și pe cele mănăstirești !). Timpurile moderne înregistrează o afirmare fără precedent a drepturilor omului, cu rădăcini iudeo-creștine, dar și cu rădăcini iluministe, renaștentiste, dar dependențele și subjugările sociale și economice continuă încă să aibă putere în diverse feluri (contracte nedrepte, condiții de muncă dificile, abuzuri, trafic de carne vie etc.).

Epistola către Filipeni

Filipeni: autor și destinatar

Epistola către filipeni este cunoscută de timpuriu și a fost citată adesea de autori cum sunt Clement din Roma (cca. 95), Ignațiu (cca. 107), de Hermas (cca. 140), Iustin Martirul (cca. 165), Melito din Sardis (cca. 190), Policarp din Smirna (cf. Policarp, *Epistola către filipeni*, 3.2), Irineu (cca. 200), Clement din Alexandria (cca. 215), Tertullian (cca. 225). Scrisoarea apare, de asemenea, și în canonul lui Marcion (cca. 160) și în canonul Muratori (cca. 200).⁵

Scrisoarea este o comunicare prietenească între Pavel, cel care a înființat Biserica din Filipi (și care scrie ajutat de Timotei), și creștinii din cetatea Filipi, capitala Macedoniei⁶ (credincioșii sunt numiți „sfinți în Hristos”, și sunt menționați alături de episcopi și diaconi, o referință foarte interesantă la organizarea timpurie a Bisericii și la colaborarea frățească în slujire).

Filipeni face parte din grupul scrisorilor scrise în închisoare și datarea cea mai larg acceptată este în anii 61-62, în timp ce Pavel

⁵ P.T. O'Brien, *The Epistle to the Philippians: A commentary on the Greek text* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1991), 9; R.P. Martin și G.F. Hawthorne, *Philippians*, Word Biblical Commentary, Vol. 43 (Dallas: Word, 2004), xxviii.

⁶ Cetatea Filipi fusese capitala Macedoniei, dar în timpul lui Pavel capitala era Tesalonic, iar orașul cel mai important era Amfipolis. Astfel, textul din Faptele Apostolilor 16:12, trebuie înțeles că se referă la Filipi ca la *una* din cele dintâi cetăți din ținutul Macedoniei, sau ca la prima cetate dintr-un ținut sau parte a Macedoniei (Macedonia era împărțită în patru astfel de regiuni). O astfel de exprimare este pe de o parte, corectă, iar pe de cealaltă parte, reprezintă dorința lui Luca de a sublinia că evanghelia începea să afecteze orașele importante ale imperiului roman. Cf. G. Zuntz, „Textual Criticism of Some Passages of the Acts of the Apostles,” *Classica et Mediaevalia* 3 (1940) 36–37; C. S. C. Williams, *Alterations to the Text of the Synoptic Gospels and Acts* (Oxford: Oxford UP, 1951) 61–62; S. E. Porter, *The Paul of Acts*, WUNT 2.115 (Tübingen: Mohr-Siebeck, 1999); F. F. Bruce, *1 & 2 Thessalonians*, WBC 45 (Waco, TX: Word Books, 1982); idem, *Commentary on the Book of Acts*, rev. ed., NICNT (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1988); cf. also, B.W. Winter (ed), *The Book of Acts in Its First Century Setting*, 6 vols (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1993–2001).

se afla închis la Roma (epistola vorbește despre casa cezarului de două ori: 1:13 – *praetorium*, 4:22: *kaisaros oikia*).

Conform altor sugestii, mai vechi și mai puțin acceptate, ea ar fi putut fi scrisă și în timpul altor întemnițări, anterioare, cum ar fi cea din Cezareea (58-59) sau chiar din Efes, aprox. 54-55). Întemnițarea lui Pavel este evidentă în detalii autobiografice ca acelea din 1:12 („lanțurile mele în Hristos”) sau de pasaje de autoevaluare (cf. 1:20-26, despre alegerea de a trăi sau a accepta condamnarea; 3:5-16, despre viață văzută ca o alergare).

În ce privește destinatarii, Filipi fusese construită de regele Filip II al Macedoniei (tatăl lui Alexandru Macedon), în 358-357, care i-a dat și numele. Era așezată aproape de mare (aprox. 14 km), într-o zonă fertilă și bogată în minerale, aproape de cunoscutul drum roman Via Ignatia.⁷ După un trecut bogat în bătălii, Octavian Augustus a rezidit cetatea între 63 î.H. – 14 d.H. și i-a dat statutul de colonie romană, dimpreună cu drepturi juridice speciale, de cetățeni romani, și scutiri de taxe (*ius italicum*), numind-o *Colonia Iulia August Philippensis* (de unde și ideea unei cetățenii speciale, pe care o are creștinul în cer, meționată de Pavel în 1:27 și 3:20).

Cetatea era locuită de romani în primul rând, dar și de greci macedoneni, precum și de comercianți evrei, care aveau și o sinagogă în Filipi.⁸ Locuitorii o duceau bine economic (probabil și acest lucru a contribuit la ajutorul pe care ei l-au dat lui Pavel) și erau mândri de cetățenia lor romană și de privilegiile deținute. Lucrul acesta se vede din diversel amănunte relatate în Fapte 16:6-40 (se simte că viața economică era foarte intensă, în toate domeniile, chiar și în comerțul de tip religios).

În ce privește religia, locuitorii se închinau unei mulțimi amestecate de zei traci, romani, greci, precum și celor din Asia și Egipt. Conform Fapte 16, exista și o comunitate de prozeliți (temători de Dumnezeu) care se închinau lângă râu (fie în adunări în aer liber, fie într-o sinagogă mică ridicată lângă râu). Pe lângă Lidia și casa ei, și alți temători de Dumnezeu, se întoarce la credința în Isus și temnicerul cetății și casa lui. Printre alți filipeni

⁷ Strabo, *Geografia*, 7.331, frg. 33–34; cf. Schmidt, Pauly-Wissowa, *Real-Encyklopädie der klassischen Altertums-wissenschaft* [1938]19, 2:2212.

⁸ Dio Cassius, *Istoria Romei*, 47.42–49.

cunoscuți în NT sunt Epafrodit, Clement, Sintiche, Evodia (Filip. 2:25; 4:2–3).

Pavel le dă filipenilor vești despre întemnițarea sa și mersul procesului în Roma și îi îndeamnă la o viață sfântă, trăită nobil și curajos pentru Hristos. Sfaturile și încurajările lui Pavel vin în contextul în care comunitatea era încercată de persecuții, suferință și chiar dădea uneori semne de dezbinare. Biserica era atașată de Pavel și îl ajutau în mod constant (Pavel afirmă că nu avea asemenea relații de ajutorare și cu alte Biserici, cf. 4:10-20).

Pavel le transmite îndemnul de a trăi ca cetățeni ai împărăției lui Dumnezeu – nu doar ai imperiului roman, de a trăi în unitate și de a urmări valorile cerului. În final, sfaturile de unitate devin foarte precise, de exemplu, atunci când se referă la Sintiche și Eudokia. Dintr-un motiv sau altul, și filipenii aveau nevoie de încredere în bunătatea și bogăția lui Dumnezeu, nu doar Pavel (cap. 4). Erau abordați de iudaizanți legalști care le cereau să se circumcidă și, de asemeni, erau în primejdie să obosească în viața creștină, să piardă din vedere răsplata veșnică (cap. 3). Aveau nevoie, se pare, să fie încurajați din nou la o viață creștină activă de slujire (cap. 2).

Filipeni: structura scrisorii

Scrisoarea are o anumită valoare testamentară, la fel ca 2 Timotei, deoarece Pavel își dezvăluie și motivele slujirii, atitudinea față de moarte, nădejdea în Hristos, așteptarea învierii, și dă sfaturi pentru o viață sfântă, după modelul vieții sale. Spre deosebire de 2 Timotei însă, în epistola către filipeni Pavel este optimist, speră că va fi eliberat, îi îndeamnă pe toți la bucurie și la o motivare sfântă, înaltă, admirabilă, în toate acțiunile (și se pare că a fost eliberat).

Introducerea epistolară și finalul sunt clare (2:19-30). Prezența unor pasaje foarte bine legate, cum ar fi imnul hristologic din 2:5-11, autobiografia din 3:4-14, mulțumirile din 4:10-20, lasă impresia că scrisoarea include bucăți scrise sau compuse independent, la date diferite, de Pavel, pe care le-a adunat împreună în timpul scrierii. Ansamblul este bine integrat, unitar, și poate fi împărțit în 8 secțiuni principale.

I. *Salutări*, 1:1-2, salutările includ și referințe clare la organizarea Bisericii (episcopi și diaconi). Din salutări se vede clar caracterul mixt, grecesc – evreiesc, al scrisorii.

II. *Introducere*, 1:3-11,

Introducere

Rugăciune de mulțumire, 1-6

Rugăciune pentru viitor, 1:7-11

Rezumat al scrisorii.

III. *Prezentare context*, 1:12-26

Situația lui Pavel la curtea împăratului: toate greutățile favorizează vestirea Evangheliei.

Crezul lui Pavel: „pentru mine a trăi este Hristos, iar a muri, un câștig” (1:21)

IV. *Sfătuire*, 1:27-3:21 (2 argumente principale)

Argumentul 1, 1:27-2:18:

A. Îndemn la o viață demnă de cetățenia⁹ cerului, de Evanghelie, fără frică în adversitate și în unitate și dragoste frățească, 1:27-2:4

B. Ilustrație teologică – imn hristologic: modelul vieții sfinte este Hristos, 2:5-11

A. Îndemn la o viață curată în contextul unui neam stricat, 2:12-18¹⁰

Prezentare context, 2:19-30, Pavel colaborează cu Timotei și Epafrodit în relațiile cu filipenii.

⁹ *Politeusthe*, purtați-vă demn, civilizată (1:27), un îndemn care se adresează sentimentului lor de mândrie că sun civilizați și cetățeni romani care știu cum să se poarte în polisul imperial. Pavel le dă de înțeles că adevărata lor cetățenie este legată de cer, de Biserică, de evanghelie.

¹⁰ Imaginea are o valoare simbolică deosebită: să țină sus cuvântul vieții, strălucind ca niște lumini.

Argument 2, 3:1-21, Îndemn la o viață demnă de cetățenia cerului¹¹, facând față învățăturilor false ale iudaizanților:

A. Creștinii au adevărata circumcizie, 3:1-3
Avertisment împotriva iudaizanților

B. Ilustrație: convertirea și viața lui Pavel ca model de credință în Hristos, 3:4-14, autobiografie.

A. Îndemn la viață sfântă, 3:15-21
Pavel îi îndeamnă să îi imite exemplul, apoi privește pe scurt la sfârșitul istoriei

V. *Îndemnare finală* 4:1-9

Sfătuire finală la unitate, la urmarea valorilor înalte
Pavel se dă din nou pe sine ca exemplu.

VI. *Încheiere* (sfaturi finale și doxologie), 4:10-20

Mulțumire pentru dărnicie, sfaturi finale, doxologie.

VIII. *Concluzii*, 4:21-23, Salutări, rugăciune.

Studiul de față folosește o împărțire mai simplă, bazată pe cele patru capitole:

FILIPENI: MATURETATE ÎN SLUJIRE ȘI ÎN BUCURIE

Filipeni 1: Perseverență în greutăți și bucurie în slujire

Filipeni 2: Unitate și ascultare de Domnul

Filipeni 3: Alergarea cu bucurie în competiția vieții

Filipeni 4: Colaborarea frățească cu bucurie

În cadrul epistolei se subliniază în mod repetat nevoia de unitate a Bisericii și ideea de model: prima dată Hristos este dat ca model pentru credincioși, iar a doua oară este Pavel. Oricum, Pavel se

¹¹ *Politeuma hemon*, cetățenia noastră, 3:20, este în ceruri.

oferă pe sine în mod repetat ca model de ascultare de Domnul și de credință.

Epistola are mai multe expresii cheie printre care se află: bucurie, unitate, evanghelie, cetățenia (cerească), purtarea vrednică, model - exemplu de urmat, câștig, venirea sau ziua Domnului, lauda Domnului etc.

Pavel folosește imagini foarte vii, cu adevărat memorabile: comparația dintre Adam și Hristos, imaginea vieții de credință ca o întrecere sportivă de alergare cu premiu, imaginea administrativă (dare – primire), chemarea de a străluci ca luminile în lume, câștigul care se preface în gunoi și disprețul lui Hristos care ajunge cunună a învierii și cea mai mare bogăție etc.

Studiul de față privește la epistolă prin intermediul a două cuvinte cheie: bucurie și dragoste, care sunt privite ca trăsături de seamă ale maturității în slujirea creștină în Biserică.

Partea 2a: Ghid de studiu biblic

Filimon: maturitate arătată în mediere și în iubirea frățească

21 August, Pavel și Filimon: Mijlocirea și evanghelia, 1-11 (Fil. 10-11).

Capacitatea de a media în caz de conflict, arată dacă ești un creștin matur sau nu. Pavel are maturitatea de a vedea că poate interveni între Filimon și Onisim, odată adversari, astăzi frați în credință. Să fim atenți cum încearcă el să construiască un pod de relații frumoase: în mod atent (1-3), Pavel arată că îl socotește pe Filimon și pe soția sa, Apfia, precum și pe fiul lor, Arhip, drept deosebiți tovarăși de lucru și de luptă în misiune, gazde prețioase în casa cărora se strângea o Biserică (recunoaște calitățile). Apoi, continuă să sublinieze calitățile lui Filimon, credința, dragostea, facerea de bine, încurajarea bogată, participarea vie la viața de comunitate unită a Bisericii (împăcarea este o consecință normală a prezenței celorlalte calități).

Ai observat în jurul tău situații în care ai putea fi o influență spre bine? Te-ai rugat pentru ele? Ai calitățile sufletești pentru a face această lucrare (dragoste, credincioșie, tact, înțelepciune etc.)? Cum îți pregătești o intervenție de mediere, ce pași crezi că trebuie parcurși? Reține caracteristicile medierii lui Pavel: ia legătura direct cu cele două părți; folosește relațiile personale; apreciază familia, slujirea, calitățile, idealurile personale.

Versetele 8-11 se ocupă de rugămintea în sine. Pavel știe să facă o rugămintă specială, să îndeplinească autoritatea pastorală cu apelul la prietenia din trecut și la istoria convertirii lui Filimon, cu menționarea suferinței prezente pentru evanghelie, pentru Hristos, cu menționarea vârstei sale (merge „la sentiment”), și cu nevoia de dragoste frățească. În final vorbește foarte frumos și despre Onisim (copilul meu, născut în lanțuri, odată nefolositor, acum folositor, și ție și mie).

Rugăciune: Doamne, dă-mi ochi și inimă să pot vindeca relațiile afectate, dă-mi dragoste și înțelepciune și prietenie.

28 August, Pavel și Onisim: Dragostea frățească și evanghelia: 12-20, (Fil. 12-13)

Maturitatea creștină a lui Pavel are două trăsături de bază, dorința de mediere și realizarea ei prin dragoste frățească (12-22; este bine să te simți responsabil față de Hristos, dar este nevoie de dragoste).

Pavel: îl numește pe Onisim „inima mea”, le scrie că trebuie primit înapoi ca un frate preaiubit, ca frate al lui Hristos. Dragostea matură include o vorbire aleasă, care încurajează. Mai are câteva caracteristici însă și sunt listate mai jos:

- a. Dragostea matură ia inițiativa (ți-l trimit...).
- b. Comunică sentimentele proprii (I-aș fi ținut cu mine...)
- c. Ține cont de sentimentele și retințele celuilalt (nu am vrut să fac nimic fără învoirea ta...).
- d. Are viziunea planului veșnic al lui Dumnezeu.
- e. Știe să fie precisă în termeni și condiții (nu este o dragoste naivă: pune condiții – primește-l mai mult decât pe un rob).
- f. Este insistentă, perseverentă, nu delăsătoare
- g. Ține cont de acoperirea datoriilor și pagubelor din trecut și are soluții viabile, practice.
- h. Știe să discute direct și indirect.
- i. Exprimă și folosește propriile valori în procesul de mediere.
- j. Știe să solicite ascultare, se bazează pe aceasta.
- k. Știe să dovedească încredere.
- l. Știe să inițieze dialogul în mod delicat și tot așa îl și încheie trecând la activitățile zilnice.
- m. Are grijă să sublinieze nevoia unității Bisericii.

Găsește versetele din care rezultă caracteristicile de mai sus. Se aseamănă aceste trăsături cu cele din 1 Corinteni 13? Verifică dacă aceste trăsături se regăsesc și în atitudinile tale, dacă sunt și calități ale dragostei tale frățești.

Rugăciune: Doamne, trăim într-o societate cu multe răni, cu multe dureri și conflicte din trecut. Ajută-mă să văd că parte din Împărăția lui Dumnezeu este și lucrarea de mediere. Dă-mi maturitate și dragoste ca să mă implic cu înțelepciune și eficiență în vindecarea rănilor și a relațiilor, nu în stricarea lor.

Filipeni: Maturitate arătată în slujire, în unitate, în bucurie și în nădejde

4 Septembrie, Filipeni 1: Maturitatea creștină: perseverență în greutăți și bucurie în slujire (Filip. 1.21)

Această epistolă ne aduce în preajma lui Pavel, cel închis la Roma, și aproape de sufletul său de misionar în plină slujire. El le scrie prietenilor și susținătorilor săi și îi sfătuiește să trăiască în unitate și dedicare pentru Hristos. Creștinul matur știe să lucreze în unitate, să-i slujească pe ceilalți, și să trăiască spre lauda lui Hristos.

Maturitatea creștină a lui Pavel se vede mai întâi în frumoasa sa rugăciune pentru prietenii și colaboratorii săi, de la începutul scrisorii (3-6), când privește spre viitor, la răsplătirea finală din ziua revenirii lui Hristos. Ai văzut pentru ce se roagă Pavel? Încearcă să te rogi și tu pentru aceste motive (răspândirea evangheliei, mărturie bună până la sfârșit etc.).

În Filipeni 1:7-11 Pavel le spune, cu dragoste, că se așteaptă ca toți să continue în credință fără să se împiedice în mărturia lor, până în ziua Domnului. De ce crezi că este importantă menționarea zilei Domnului? De ce crezi că importantă creșterea iubirii creștine în cunoștință și pricepere (1:9-10)?

Deși pare greu de acceptat, se pare că greutățile lucrează, totuși, spre înaintarea evangheliei, 12-18. Pavel nu este descurajat de împotriviți, de lanțuri, de bârfă, de frați înșelători, de prigoană, ci se bucură că lucrarea poate merge înainte, chiar și așa (18). Ar trebui să avem și noi un optimism asemănător. Să ne aducem aminte de greutățile creștinilor din țările islamice (Siria, Liban, Irak, Afganistan), de cei condamnați la moarte pentru credință. Creștinii trebuie să se lupte pentru Hristos, în lume, nu să se lupte unii cu alții, Filipeni 1.27-30 (W. Wiersbe).

Nădejdea este și ea o expresie a credinței și un semn al maturității (19-26). Pavel recunoaște că se simte strâns din două părți, în fața greutăților vieții: vrea și să fie cu Domnul, dar și să fie de folos fraților săi (25).

Rugăciune: Doamne, ajută-mă să trăiesc spre gloria ta și spre folosul fraților mei.

11 Septembrie, Filipeni 2: Maturitate în unitate și ascultare de Domnul (Filip. 2.12)

Maturitatea slujirii unei Biserici se vede în ascultarea ei de Domnul, precum și în bucuria unității frățești. Pavel începe capitolul 2 insistând în 2:1-4 ca toți să se străduiască să trăiască în unitate frățească și în respect reciproc. Enumeră în ce privințe Pavel spune că trebuie să fim uniți. În ce fel versetele 2:3-4 se ocupă de aplicarea în practică a îndemnelor din 2:1-2?

Imnul despre ascultarea lui Hristos din 2:5-11 este unul din pasajele cele mai frumoase din Biblie și un mare îndemn să îl ascultăm pe Dumnezeu, după modelul întrupării lui Hristos, nu după modelul lui Adam. Adam, fiind ispitit de Satana, a vrut să fie ca Dumnezeu (cu toate că era deja creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu), dar Isus, care era Dumnezeu din veșnicie, a acceptat să lase gloria cerească și să se întrupeze ca om și să fie ascultător până la moarte, acceptând chiar moartea pe cruce pentru iertarea noastră. De aceea, Fiul divin este răsplătit să fie Domn al Domnilor și toți i se vor închina. Aceasta înseamnă că ascultarea de Dumnezeu și slujirea chiar până la jertfă sunt extrem de prețioase; ele nu trebuie să fie stricate de ambiții omenești, de frustrare, de mândrie, de egoism. Exemplul lui Hristos este o încurajare pentru toți: cine ascultă de Dumnezeu, după exemplul lui Isus, va fi și el răsplătit, la încheierea vieții, la revenirea lui Isus, cu moștenirea veșnică (2:12-15, 17).

În finalul capitolului se observă că trei creștini dintre prietenii lui Pavel sunt menționați ca având o mărturie foarte bună, o viață de ascultare model: Pavel (2:12-18), Timotei (2:19-24, vezi mai ales 21-22), și Epafrodit (2:25-30, mai ales 29-30). În ce fel se poate ca în vremea de azi să trăim vieți de ascultare? Cum putem fi ca acești trei creștini, menționați mai sus? Erau toți filipenii la fel de activi ca acești colaboratori apropiați ai lui Pavel?

Rugăciune: Doamne, suntem oameni din neamul lui Adam, biologic, dar și din linia lui Hristos, în chip spiritual, prin credință și prin Duhul tău. Ajută-ne să prețuim unitatea frățească și să trăim în ascultare de tine, cu „gândul lui Hristos”, într-o relație profundă cu Creatorul.

18 Septembrie, Filipeni 3: Maturitate în alergarea cu bucurie în competiția vieții (Filip. 3.12-13)

Apostolul Pavel poate fi privit ca un apologet foarte convingător, extrem de contemporan, al vieții creștine mature, active. Așa cum ne-a obișnuit el începe cu un îndemn la bucurie (3:1). Tonul devine mai grav însă, imediat (apare, totuși, o regulă: indiferent de profunzimea adevărilor discutate, viața creștină matură se desfășoară cu un accent general pe bucurie, aceasta este psihologia creștinului matur).

De la 2-8, Pavel avertizează împotriva presiunilor de opinie și conștiință ale iudeilor, care îi făceau pe mulți să se întoarcă spre Lege. Avertizările și soluțiile sunt și astăzi aceleași. Sunt creștini care cred și astăzi că ținerea Legii de pe Sinai ar fi un mare avantaj (Adventismul de ziua a șaptea, Creștinismul rabinic etc.). Răspunsul lui Pavel rămâne valabil, el atrage atenția că deși avea mari avantaje ca rabin și ca evreu beniamit, păzitor al Legii lui Moise, toate le-a lăsat pentru a-l cunoaște și urma pe Hristos. Nimic nu se compară cu Hristos și nu poți păstra și Lege și pe Hristos, sunt ca două probe sportive diferite, ca două curse diferite, cu premii diferite. Pavel s-a înscris în alergarea pentru premiul lui Hristos.

Această alergare este descrisă în 8-16. Este o alergare dublă, Hristos ne-a „apucat” (se poate interpreta că ne-a câștigat ca premiu la sfârșitul jertfei sale), și în care și noi trebuie să „apucăm” premiul chemării lui, adică viața veșnică (21), adică să îl câștigăm și noi pe Hristos (8). Să urmărim aici exemplul lui Pavel, nu al slujitorilor falși, vrăjmași ai lui Hristos.

Întrebări de control: cum trebuie să se poarte creștinii, dacă în unele privințe au păreri deosebite (15-16)? Cum se poate să fii credincios, dar să te porți ca vrăjmaș al crucii (18)? Cum vă explicați că Pavel folosește imagini din sport pentru viața creștină, nu este prea „lumesc”? John Bunyan, în Călătoria creștinului, o aseamănă cu un pelerinaj, cu o călătorie. Cum ai descrie tu, viața creștină?

Rugăciune: Doamne, ajută-mă să înțeleg importanța disciplinei de tip sportiv în viața de credință, a perseverenței, a ordinii, a calității, și să alerg în așa fel încât să primesc premiul ceresc.

25 Septembrie, Filipeni 4: Maturitate în colaborarea frățească cu bucurie (Filip. 4.12-14)

Maturitatea creștină este prezentă din nou și în felul în care Pavel îi încurajează pe filipeni, la sfârșitul scrisorii, să colaboreze unii cu alții, în lucrare.

Primele trei versete învită trei lucrători din Biserică (două creștine și un creștin), Evodia, Sintiche și Sizig (Sizig poate fi și nume, dar și calitate „tovarăș de jug”, colaborator), să lucreze împreună, ajutându-se reciproc.

Pentru toți creștinii, Pavel dă porunca „bucurați-vă”, chiar de două ori (4-5). Oare de ce este bucuria o poruncă pentru cei ce doresc să fie slujească în Biserică? Atât bucuria cât și blândețea sunt încurajate amintirea că Domnul este aproape.

Slujirea mai are parte și de alte resurse: încrederea în Domnul, rugăciunea, mulțumirea, bazarea pe pacea lui Dumnezeu care poate păzi gândurile (6-7, 9). Lucrarea în Biserică trebuie inspirată de toate idealurile bune, de cele mai frumoase speranțe și planuri, așa cum spune în v. 8: „Încolo, frații mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice faptă bună și orice laudă, aceea să vă însuflețească.” Care sunt valorile care ne însuflețesc în lucrarea în Biserică: slujirea? dorința de faimă? de relații? crearea de sfere de influență? ambiții? competiție? lauda Domnului? slujirea semenilor? Merită să facem o radiografie atentă a idealurilor în lucrare, a motivației care ne însuflețește în acțiune.

Într-ajutorarea din 9-20 aduce în prim-plan câteva aspecte foarte importante: este bine să faci față cu bine și în vreme de belșug și în vreme de nevoi, dar este foarte bine să participi la nevoile cuiva (11-14). Colaborarea frățească în domeniul carității, al ajutorării este foarte prețioasă și aduce mari bucurii. Domnul va binecuvânta Biserica care se îngrijește de lucrătorii ei, iar o Biserică matură va prețui colaborarea și se va implica în ea cu bucurie.

Rugăciune: Doamne, fă ca bucuria ta și valorile tale să fie o resursă majoră în viața mea. Ajută-mă să merg înainte, chiar dacă trec prin greutăți, și să mă bazez pe resursele și promisiunile tale.